

Izhaja
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čekovnega
zavoda številka 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje

Strossmayerjeva ulica 1,
prilike.

Rokopisov ne vračamo

Oglaš po tarifu.

Telefon int. številka 65.

Ali prečanska fronta?

V Celju, 18. oktobra.

Jedno je po dogodkih, ki so se zadnje dni odigravali v Beogradu, popolnoma jasno: akcija za ujedinjenje obeh demokratskih skupin noče iti nikamor dalje. So med nami optimisti, ki pravijo, da je ujedinjenje sicer dogovorjeno, a v sedanjem političnem položaju neizpeljivo. Bolje je nekoliko počakati kakor delati g. Davidoviču težave v vladi in v demokratskem klubu. Drugi, pesimisti, pravijo, da nas Davidovičevi demokrati, ki so skoraj izključno Srbijanci, le vlečejo in z grožnjami ujedinjenja obeh demokratskih kril ujedinjajo na radikale, da dobe še več ministrskih portfeljev, ali gotovo vsaj jednega, in da se jim dajo še druge koncesije. Najsi bo res eno ali drugo: vsaj na naši strani se mora istotako iskreno kot doslej nadaljevati akcija za ujedinjenje obeh demokratskih skupin. Ako pri naših demokratskih prijateljih iz Srbije za enkrat ne bo odmeva, to nič ne de. Ta odmev bode prišel, že zato, ker država potrebuje reformo uprave in capite et membris, ker mora enkrat zginiti pri nas radikalski konservatizem in morajo priti do državnega krmila ljudje, ki ne gledajo naše države samo z ozkosrčnega srbijanskega stališča, temveč hočejo urediti državo iz evropskih vidikov. Varali se bodo tudi vsi oni uplivni činitelji, ki danes radikale drže, kar ne more pri nas nikoli priti do pravega napredka in dela, ako bodo vladali pri nas ljudje, ki zamenjavajo državne interese s svojimi in koncem koncem smatrajo vse nove dežele za — kolonije.

Skoraj istočasno s pogajanjimi za fuzijo z Davidovičevimi demokrati so došla pogajanja za koalicio s Hrvatsko seljaško stranko g. Radiča. Vzročnih zvez sem in tje ne bomo preiskovali. Zanima nas ta pojav kot tak. Važen je za eventualno doseg večine v Narodni skupščini, še važnejši je pa osebiti za nas slovenske demokrate. Kajti s tem, da naša in kmetijska, ali če hočete, Radičeva stranka vsaj v parlamentu nastopata skupno, se bodo začele ozdravljati

tudi politične razmere nad slovenskimi naprednjaki. Zadnja leta je bilo to že nezno stanje. Demokratije in kmetijci smo se med seboj pretepali in slabili, klerikalci so pa želi. Vse, prav vse volitve zadnjih let so za to najjasnejši dokaz. Morda bode odslej drugače... Vsaj prvi znaki se kažejo. V celjskem okrožju so skoraj po vseh občinah postavili demokratije in kmetijci (radičevci) skupne liste za bližajoče se občinske volitve. Kako lahko in kako gladko gredo k stvari! Najdejo se stari prijatelji, si stisnejo roke in gredo prav mnogokje orat politične ledine tam, kjer so pred sedmimi leti delo ustavili... Isto prijateljstvo, isti skupen nastop je mogoč pri bodočih srezkih volitvah in še ob najrazličnejših drugih prilikah.

Zaenkrat je to, kakor smo omenili, le zveza, koalicio. Ali bi bilo lahko tudi kaj drugega? To bode treba ventilirati in premišljevati. Morda bode dobro opomniti tu, da je naša demokratska organizacija po svojem sestavu danes povsem druga kot je bila pred leti. Tista prešerna gospoda, ki gleda vsakega kmečkega človeka čez ramo, dasi rada sprejema njegov denar, nas je zapustila in šla med klerikale ali radikale. K nam so došli delavci, kmetje, mali obrtniki, trgovci, mali in srednji uradniki, po veliki večini ljudje, ki žive isto težko življenje kakor skoro vsi naši kmetje. Ali ta element je naroden, je vnet za napredek, za državljansko in duševno svobodo, istotako kakor naši kmetijci. Točk, ki nas vežejo, je zelo mnogo, da niti ne omenjam našega klerikalnega nasprotnika. Morda se počasi kaj razvije, združi — in če bi se doseglo to, bi bil jaz za svojo osebo in morda še kedo drugi mnenja, da je vendar, vendar enkrat najdena tudi v Sloveniji pot navzgor.

Dr. O. Pirkmajer:

Za sistematično pospeševanje tujskega prometa v naši državi.

Že večkrat smo razpravljali o narodno gospodarskem pomenu tujskega prometa ter prišli do zaključka, da je ta panoga pri nas vse premalo izko-

riščena, dasi bi mogla bistveno izpremeniti gospodarsko bilanco celokupne države, ker pomenja v nekaterih krajih in to zlasti v Sloveniji in Dalmaciji edino možnost ustvariti aktivnost gospodarske bilance, dvigniti ekonomski nivo pokrajine ter ustvariti blagostanje naroda. Ni moj namen v podrobnem prepričevati koga o potrebi pospeševanja tujskega prometa, ker predpostavljam, da smo si v tem na jasnem. Če se s tem problemom zopet bavimo, se mi zdi to potrebno v toliko, da se zedinimo na temeljna načela, po katerih je treba pospeševati razvoj tujskega prometa in kako so dolžnosti v tem pogledu porazdeljene na posamezne interesirane faktorje.

Glede temeljnih načel pospeševanja tujskega prometa ne bomo ustvarjali nič novega, to vprašanje se mora rešiti po vzorcu ostalih evropskih držav. Tu velja princip, da je poverjeno pospeševanje tujskega prometa specialnim organizacijam, ki vodijo sistematično propagando za svoje področje ter potom svojih obratov in privilegirane stališča nabirajo sredstva, s katerimi so v stanu tudi neposredno ustvarjati ustanove, ki služijo tujskemu prometu.

Tudi pri nas mora veljati načelo: **Pospeševanje tujskega prometa naj bo poverjeno specialnim samoupravnim organizacijam.**

S tem ni rečeno, da država in lokalna samouprava nima dolžnosti v pogledu pospeševanja tujskega prometa. Država naj izvršuje nadzor nad delovanjem tujsko-prometnih organizacij, ne da bi jih s tem v prostem udejstvovanju ovirala, nadalje jim mora določiti osnovne smernice delovanja, v kolikor morajo biti v skladu z interesi celokupne države, ona mora upoštevati tujsko-prometne interese v svoji prometni in finančni politiki ter jih čuvati povodom urejevanja odnosajev med posameznimi državami. Naloga države nadalje je, da uporabljajoč svojo zakonodajno oblast ustvari in osigura obče predpogoje za razvoj tujskega prometa v državi, da osigura tujskoprometnim organizacijam sredstva ter ustvari tudi sicer kar najboljše možnosti za njihovo uspešno delovanje. S tem so označene v splošnem dolžnosti države, v pogledu pospeševanja tujskega prometa. So to na eni strani dolžnosti čuvanja tujskoprometnih interesov v obče v kurativnem udejstvovanju države napram tujskoprometnim organizacijam, katerim je poverjena po principu samouprave kompetenca pospeševanja tujskega prometa.

Poleg države, katera ima v prvem redu pred očmi gospodarsko skrbstvo celokupnega državnega teritorija, je k sodelovanju v pospeševanju tujskega prometa poklicana posebno oblastna samouprava, kateri po postavi pripada delokrog pospeševanja ekonomskih prilik na svojem področju. Ako smo se uverili o važnosti tujskega prometa kot ekonomskega faktorja za teritorij kake oblasti, tedaj ne more biti dvoma, da je oblastna samouprava dolžna posvetiti svojo pozornost ter nuditi razpoložljiva sredstva tej panogi v razmerju njenega pomena. Ta zahteva je upravičena tem bolj, ker je na ekonomskem razvoju svojega področja oblastna samouprava že iz finančno-političnega vidika interesirana, ker bo lažje nabirala sredstva za izvrševanje svojega delokroga na ekonomsko jačjem kakor na ekonomsko slabšem teritoriju. In če poleg tega oblastni samoupravi deloma tudi neposredno dotekajo sredstva iz tujskega prometa, je s tem dovolj podkrepljena zahteva, da se naj vsaj del teh sredstev zopet porablja v tujskoprometne pospeševalne namene.

Isto, kar je navedeno gori za občinsko samoupravo, velja tudi za sreze in še v mnogo večji meri za občine, zlasti za mesta, trge, zdravilišča in letovišča.

Poleg lokalne samouprave imamo še stanovske organizacije kot upravne institucije, katere so na razvoju tujskega prometa interesirane. Sem spadajo obrtne in trgovske zadrage, oz. zveze in gremiji teh zadrug, predvsem pa gostilničarske zadrage. Tudi te so kot interesirane skupine dolžne, da dajo na razpolago sredstva za pospeševanje tujskega prometa ter tudi sicer delujejo v skladu s tujskoprometnimi organizacijami.

Na podlagi gornjih izvajanih prihajamo do sledečega zaključka: Pospeševanje tujskega prometa morajo vršiti specialne tujskoprometne organizacije pod nadzorstvom in vrhovnim vodstvom države in to najbolje potom rezora ministrstva za promet, z najožjo naslonitvijo na oblastno samoupravo, interesirane občine ter interesirane stanovske organizacije. Osnovo bi tvorili v posameznih oblastih, ki imajo predpogoje za razvoj tujskega prometa, oblastne organizacije za pospeševanje tujskega prometa, kot zveze občin, zadrug, tujskoprometnih in olepševalnih, planinskih in sportnih društev, zdraviliških in kopalniških uprav ter eventualno še drugih na tujskem prometu interesiranih faktorjev. Oblastne organizacije naj tvorijo brez omejitve njihove samostalnosti pose-

Marcel Prevost.

Moja teta Roza.

Pridejo trenutki v mojem današnjem življenju, nam je dejal Joris, ko me plehkost obkrožujoče atmosfere, nizkost prizorov, podlost duš, vse kar obdaja in hrani to življenje s kratka, tako greško ozlovolji, da bi želel pušiti vse na mah. Slekli bi sedanjost svojo osebo, kakor ovirajočo sukno in bi postal drug človek ko nekdanj. Odkar sem gospodar svojih dejanj, se mi zdi, da me ni doletelo nič posebnega in srečnega. Moje sanje se napajajo v žuborečih studencih mladosti, ko sem bil otrok, ki so ga poslali v zavod. Komaj sem se otresel odvisnosti dijaka, sem začel zapravljati dneve za nič. To je bilo nizko: nič podjetnosti, nič ljubezni, nič ničesar. Oj, živeti celo življenje kakor otroci v sistematičnem delu, v neomajnem hrepenenju, s prepričanjem, da bodočnost ni še dotaknjena! To je človeška sreča, to; ne povejo tega otroku in otrok je nezmožen, da bi uganil. Za dobe mladosti smo srečni in ne vemo; mladost zbeži — in ni je več.

Koliko dogodkov iz te davno preteklo dobe bi se mi zdela prava sreča, ako bi jih smiljenje časa hotelo zopet pričeti za me. Spominjam se na svoj prihod v neko podprefekturo Gironde...

Staro, staro mesto je, nekdanj utrjeno, ki hrani še nekaj življenja, in poteka iz duhovniškega zavoda, zelo znanega na jugozapadu. Poslali so me tja, ko sem vstopil v drugi razred. Nagla rast me je pri štirinajstih letih oslabila. Bali so se zame, da bi preživel dolge zime v flanderskem mestu pri stariših. Neka očetova sestričina, ki je živela v B..., me je sprejela. Bila je priletna vdova, kakih štirideset let, poštna. Ko sem ji pisal za Novo leto, sem jo nazval: »Draga teta Roza«.

Rojen sem na našem melanholičnem severu, kjer sem živel do štirinajstega leta. Ko sem videl prvič garjono pokrajino, se mi je zdela, da jo poznam. Oblika in barva obzorja sta se mi zdela domača, naglo sem se privadel ljudske govornice, osvojil živahno kretanje prebivalcev. In tudi svojo teta Roza, ki sem jo videl na sliki, sem takoj spoznal in ljubil.

Majhna blede žena je bila, manjša od mene, kostanjevih las, prepletanih s sivimi. Pravili so, da je bila zelo lepa; zdela se mi je še čedna, ko me je izstopivšega iz vlaka objela z rokami, stisnila na bujna prsa, poljubljala in govorila: »Malček, srček, sinček!« V materinskem veselju me je odvedla v hišo. Ta gaskonski jug je moja prava domovina, moja »sladka Francija«.

Novo življenje je začelo zame, življenje z izborna ženo, katero je razveselil moj prihod v njeni zapuščeni. Neuslišana želja se je uresničila: imela je sina. Moji starši seve so me zelo ljubili; a imel sem brate in sestre in mati je porazdelila ljubezen in skrb med nas vse. Kar tiče očeta, je živel dneve v delavnici in ga nisimo skoraj nikoli videli. Pri teti Rozi obratno, ena žena je živela izključno zame, družba bila mi je vsako uro, skušala mi je napraviti življenje kar najudobnejše. Spoznal sem sladkost domače ženskosti, ki je skrivnost dolgotrajnih vezi. Mož, sicer srečen, živi nemirno, je nezadovoljen izven navajene prisotnosti žene.

Ta vedna prisotnost me je čudno omilila. Zgubil sem podivjanost, nerodnost in bojazen gojenca. Seznanil sem se z veseljem misliti, delati in zadovoljiti bitje, ki mi je ljubilo. Teta Roza je bila ponosna na moje uspehe v šoli, na stas in zunanost: zdel sem se ji velik in lep, nikoli ji ni zmanjkalo pohvalnih besed. Nič ji ni tako ugajalo kakor sprehodi z menoj v toplih večerih, ko so zapustili meščani hiše ter napolnili trg z ropotom korakov in s čebljanjem.

»Gospod Joris in gospa Roza« Kolikokrat sva slišala izpregovorjene besede na sprehodu... In še:

Z Bogom! Gospa Roza in njeni nečak! Kajti govornica ljudi, ki so naju poznali, naju ni več ločila. Bila sva »gospod in gospa«, kakor pravilni zakon.

Ob mojem prihodu, ko sem bil slaboten in bolehen, mi je postlala teta Roza v sosednji sobi, poleg njene. Prišla me je odet, dala mi vročega čaja, predno sem zaspal in pustila ponoči odprla vrata med obema sobama. Južni zrak in sladkost takega življenja, sta me naglo pozdravila. Ni še končalo šolsko leto, ko je zginilo pljučno vnetje, ki je strašilo starše; lica so postala okrogla, udje mišičasti, glas se je ojačil. V počitnicah me je mati komaj spoznala. Vrnivši se v B..., da začnem z retoriko, je teta Roza, kateri je poganjajoči mah na bradi imponiral, zardela kakor mladenka, ko sem jo poljubil. Zvečer me ni prišla več odet in vrata med njeno in mojo sobo so bila stalno zaprta.

Še eno dražestno leto, to leto retorike, najlepše od vseh treh, ki sem jih preživel v B.... Nekaj nežnega, rahločutečega se je zalezlo v najino ljubezen. Teta Roza je ravnala z menoj kakor z gospodom in ne otrokom, postal sem galanten napram njej, kar je oba očaralo. Vrnivši se iz šole, sem stopil tiho v pralnico, kjer je delala dobra ženica, sklonjena nad škafo in pritisnil sem ji poljubček na vrat

ben centralen savez, ki naj sprovaja zlasti mednarodno propagandno akcijo ter izpolnjuje naloge, ki presegajo delokrog in sredstva oblastnih organizacij. Naloga oblastnih organizacij v organizatoričnem pogledu bodi, da izvedejo podrobno organizacijo za pospeševanje tujškega prometa s tem, da osnujejo čim več lokalnih organizacij v svojem področju, potom katerih bi se naši kraji usposabljali za tujski promet.

Če sporejamo gornje osnovne smernice za pospeševanje tujškega prometa v naši državi s faktičnim stanjem, tedaj moramo priznati, da se z najnovejšo reorganizacijo »Putnika« smotrena organizacija pospeševanja tujškega prometa v gornjem smislu pripravila. Kar se tiče delovanja naših tujskoprometnih organizacij in udejevanja države, lokalne samouprave ter stanovskih organizacij, pa vidimo pomanjkljivost in nedostatke, katere bo treba v interesu stvari kar najhitreje in s smotrenimi ukrepi ob intenzivnem zanimanju države odpraviti, oziroma preiti k pozitivnim ukrepom, da se naši kraji čimprej usposobijo za tujski promet.

Pri nas je obstajalo do sedaj glavno udejstvovanje v svrhu pospeševanja tujškega prometa zlasti od strani tujskoprometnih organizacij v propagandi za obisk naših krajev. Pa tudi v tem pogledu prihajamo šele v novjšem času do bolj sistematičnega dela. Ne da bi podcenjeval pomen take propagande, saj smo letos doživeli lepe uspehe te propagande, vendar se mi dozeveda, da smo v tem brez ozira na posebnosti prilik v naši državi slepo kopirali delovanje tujih držav, ki so danes v tako srečnem položaju, da imajo že iz prejšnjih časov ustvarjene vse potrebne možnosti za sprejem kakršnegakoli števila tujcev ter se sadaj njih delovanje za pospeševanje tujškega prometa skoro izčrpa v propagandnem delu.

Naša država ni v istem položaju: mi bomo morali še skozi decenije intenzivno delati, ako bomo hoteli postati sposobni, da sprejmemo in ohranimo ter zadovoljimo tujca. Z drugimi besedami, mi moramo delo od spredaj početi ter pri svojem stremljenju v pospeševanju tujškega prometa skrbeti zlasti za čim širšo možnost pojeta naših krajev, za udobno nastanitev in solidno preskrbo posetnikov, da bi jih ne vezala le mikavnost naših prirodnih lepote ter zdravo podnebje, temveč zadovoljilo tudi vse drugo, kar poželi človek na oddihu in na potu. Ne zadostuje tedaj, da imamo prirodne predpogoje v zemlji, v podnebnju ter kulturne uslove v našem narodu in da delamo za naše kraje propagando; usmeriti moramo naše stremljenje za tem, da dobe ti naši tujskoprometni kraji udoben dostop in primerne nastanitvene možnosti ter njih posebniki oskrbo, da se jim trajno prikupijo. Najprej se moramo pripraviti na tujski promet. Tako od strani države, kakor od strani tujskoprometnih organizacij ter drugih interesiranih faktorjev je

da sem jo le zmedel. Kot plačilo za dober uspeh pri nalogi sem izvalil iz Roze poljub. Prepričani bodite, da me ta sosesčina ni prav nič motila pri učenju. Smatral sem teto, četudi nedolžno koketno le za materinega namestnika. S šestnajstimi leti sem bil še neveden kakor kaka gospica.

V filozofiji sem »zgulil svoj pas«, kakor je dejal naš Villon. Neka mlada blagajničarka, koje črne oči so bliskale po cerkvenem trgu, ga je skušala pobrati. Vedel sem za prepovedane sestanke v okolici mesta, ob uri, ko nas je osvobodila šola. Drznil sem se včasih ponoči pobegniti iz tetine hiše. Spal sem zunaj!

B... je bilo premajhno mesto, da bi se dalo skriti kak prestopok, četudi tako neznamenit kakor ta. Dvajset prijaznih sosedov je obvestilo teto. Ni se ji zdelo vredno, da bi me grajala, zalotivši me pri neumnosti.

Pričakoval sem hude nevihte, in da me pošlje že celo nazaj k staršem. Ničesar ni bilo. Teta Roza me je obupno jokaje objela: »To je slabo, Joris!... katerega tako ljubim, tako ljubim!« Nič več me ni karala, nič več se jezila. Vtopila se je v tiho žalost, tako resnično, tako presunljivo, da sem se zdel najnesrečnejšega od nečakov. Ganjen sem ji obljubil s častno besedo, da ne bom več grešil.

treba pozitivnega udejstvovanja zlasti v tem pravcu, da se dvigne podjetnost glede ustvarjanja tujskoprometnih naprav, kojih pomanjkanje oziroma nezadostnost tvori glavno oviro pri razvoju našega tujškega prometa.

Tu mislim, da treba ukrepov splošnega značaja, ki bodo kljub trenutnemu težavnemu gospodarskemu položaju, v katerem se nahaja naša zemlja, omogočili **naglejši in uspešnejši razvoj tujskoprometnih naprav.** Stvar se mi zdi nujna in razloga, ker vidim v takem pospeševanju tujškega prometa eno najuspešnejših sredstev za omiljenje sedanje in še bolj za preprečenje bodoče gospodarske krize. Naša država vsled valutarnih in gospodarskih prilik drugih držav danes še ni v položaju, da usmeri k sebi dotok tujcev. Obstaja pa opasnost, da se z zamuditvijo te prilike napravi nepopravljiva pogreška, ker opažamo skoro v vseh evropskih državah naraščajočo tendenco izkoriščevanja tujškega prometa kot rešilnega faktorja pri pasivni gospodarski bilanci.

Mnenja sem, da je treba tu od strani države izrednih mer, ako se naj tudi pri nas tujski promet razvija vsaj v tej meri, kakor to zaslužijo prirodne in klimatične prilike naših krajev.

Poseben zakon za pospeševanje tujškega prometa bi za vogel pri nas razvoj bistvo ne pospešiti.

Kakor že omenjeno, smatram, da spada pospeševanje tujškega prometa kot ekonomska panoga v delokrog oblastne samouprave. Iz tega razloga bo treba problem pospeševanja tujškega prometa pred vsem urediti potom okvirnega državnega zakona, ki naj vsebuje splošna načela, kakor so gori že iznešena, nadalje določila finančnega značaja, kolikor presegajo delokrog oblasti ter pooblastilne in druge določbe, v kolikor gre za potrebno unificiranje pospeševanja tujškega prometa v celi državi; teritorialne in ekonomske posebnosti posameznih oblasti pa se naj upoštevajo s podrobnimi predpisi v oblastnih uredbah. Njih smoter mora biti dviganje podjetnosti za razvoj tujškega prometa. Paziti bo tedaj treba, da privatna inicijativa, ki naj tvori osnovo za pospeševanje tujškega prometa, ne bo ubita s prefirano birokracijo.

Zato je treba posebno važnost polagati na določbe o **značaju tujskoprometnih organizacij ter o osiguranju sredstev** za nje. Tu se mora uveljaviti načelo, da naj doteka vsaj del sredstev, ki izvirajo neposredno iz tujškega prometa, oficijelnim tujskoprometnim organizacijam, da bi se mogle na ta način čim uspešneje udejestvovati. Med take davščine spada zlasti davek na prenočino v hotelih pa tudi užitnine v obče, zlasti na alkoholne pijače, nadalje davek in takse na javne prireditve ter davek na vozne karte i. t. d. S tem ni rečeno, da se morajo obstoječe davščine povišati. Nadalje je treba osigurati tem organizacijam privilegirano stališče, kadar se udejestvujejo kot tujskoprometna podjetja. Tu jih je treba podpirati zlasti

Držal sem besedo, pustil blagajničarko in končal zadnje šolsko leto v čistosti. Toplejša ljubezen je poplačala, le nisva bila tako vesela ko nekdanj, zakaj, nisva vedela. Mislim sem: »Teta mi ni popolnoma odpustila neumnosti...« In ona, draga dušica, kaj je mislila?

Razdelili so nagrade in odhajali smo. Roza me je spremila na kolodvor, potapljačica se v solzah. Priseči sem ji moral, da jo obiščem o Veliki noči, o velikih počitnicah, ko pridem iz univerze.

»Ako ne«, je dejala, »umrem!« Glejte, grdo sem bil nehvaležen. Nisem obiskal uboge žene niti o Veliki noči, niti o velikih počitnicah, nikoli. Omamilo me je neumno pariško visokošolsko življenje, omamili objemi, deklice, tovariši slabši od deklic.

Uboga žena je storila, kakor je rekla, umrla je. Pa ne takoj, šele po treh letih, ko je bila prepričana, da sem jo pozabil. Umrla je in mi vse zapustila. V pismu sem čital samo nežnosti... nobenega očitjanja.

Dolgo pozneje, ko je zmučilo življenje moje srce in presejalo moje spomine, sem spoznal, da je bila moja teta Roza nekoliko zaljubljena vame.

(Iz »Notre Compagne«.)

s tem, da se jim nudi cenejši kredit, oziroma s prevzetjem garancije. Tu bi jih zlasti v početku mogla oblastna samouprava uspešno podpreti. Na ta način se bodo te organizacije razvile v ekonomsko jake institucije, ki bodo po gotovi dobi časa mogle delovati brez posebnih subvencij, doklad itd. kakor vidimo to skoro pri vseh inozemskih tujskoprometnih organizacijah, ki se razvijajo danes že čisto po komercialnih načelih.

Za povzdigo podjetnosti v pogledu tujskoprometnih naprav bodo bistvenega pomena finančno politične določbe, ki naj prinesejo davčne oprostitve ter razne druge olajšave za vse novogradnje, ki so namenjene tujskemu prometu; vsaj skozi 10 let bi morale biti proste vsakeršnega bremena, da se z ozirom na še vedno visoke investicijske stroške osigura kratkodobna amortizacija in s tem rentabilnost podjetij. Na deželi bi primerna uporaba gradbenih predpisov mogla bistveno pomnožiti število za nastanitev primernih ubikacij.

S tem je samo splošno naznačena, ne pa izčrpana vsebina takega zakona; točen načrt bi se moral izdelati po zaslišanju interesiranih faktorjev ter temeljito proučiti, da bi dosegel svoj pravi smoter. Hotel sem samo opozoriti na potrebo istega ter v obče sistematičnega dela in vodstva v pospeševanju tujškega prometa.

Če sem dal s tem povod za razmišljanje in nadaljnje razpravljanje o tem vprašanju, sem dosegel svoj smoter in bo to stvari le v korist. Pri vseh eventualnih divergencijah se bo sigurno pokazala edinstvo vsaj v tem, da treba **sistema** v pospeševanju tujškega prometa.

Davčne neenakosti.

V Celju, 19. oktobra.

Na drugem mestu razpravljamo o političnih dogodkih v Beogradu in o posledicah, ki bi jih lahko imela koalicija med SDS in HSS za naše domače politične razmere. Kako nalogo bi pa imela ta koalicija, nazvana »prečanska fronta« v gospodarskem pogledu za vse Hrvate in Slovence, je izvrstno pogodil znani zagrebški gospodarski list »Jugoslovanski Lloyd«, ki piše v današnjem uvodniku:

»Ob proslavi 75letnice zagrebške trgovsko-obrtne zbornice me je vprašal nek ugledni gospod iz beograjskih gospodarskih krogov: »Zakaj Vi, gospod urednik, tako pogosto napadate beograjsko čaršijo?« Odgovoril sem kratko in jasno: »Kadar napadem čaršijo, povem tudi vedno zakaj. Konečno pa tudi ne sme čaršija sama vse snesti, ker imamo tudi vsi drugi pravico do življenja! Današnje neenakosti ne moremo več prenašati; treba jo vendar enkrat odpraviti z vsemi sredstvi!« Nimam navade jeziti se, če sem pa tako ostro odgovoril, je bilo krivo samo vprašanje zastopnika čaršije. Kajti kako je mogoče, da se stavi tako vprašanje kljub vsem jasnim dejstvom, ki kažejo, da postopajo gotovi beograjski politični in gospodarski krogi tako kakor da bi bila cela država njihov spahiluk? Spahiluk, katerega morejo po svoji mili volji eksploatirati. Milijoni in milijoni narodnega imetja splavajo v bogvekeke kanale in bogvekeke žepe, kakor je dokazala baš te dni afera Stepić, ki je došel pred beograjsko sodišče, ker je poneveril v notranjem ministrstvu skoraj dva milijona dinarjev še poleg tega, kar je dobil kot policijski špicl na razpolago različnih podkupnin.

Zato se ni treba čuditi, da se danes po vseh krogih izven Srbije toliko govori o »prečanski fronti«, ki bi naj imela nalogo konečno dobojevati boj med beograjsko čaršijo in celim našim narodom. Ustanovitev take prečanske, pravzaprav pa državne in narodne fronte zahtevajo osobito gospodarski krogi, ker imajo žal mnogo in premnogo vzrokov. Lep primer za to so na pr. neposredni davki:

Po uradnih podatkih finančnega ministristva je bilo plačanih od l. 1919. do konca l. 1926. v celi državi Din 7.764.011.028 neposrednih davkov (med drugim zemljiškega, hišnega, najemninskega, davka, pridobnine, osebne dohodnine). Od teh davkov je plačala:

Srbija in Črna gora Din 1.763.850.373, kar znaša 22,72 % od vseh plačanih neposrednih davkov ali Din 407,90 na vsakega prebivalca.

Bosna in Hercegovina Din 1.052.486.168 ali 13,56 % ali Din 556,88 na vsakega prebivalca.

Dalmacija Din 217.288.030 ali Din 349,33 na prebivalca.

Hrvatska in Slavonija Din 1.637.986.349 ali 21,09 % ali Din 702,37 na prebivalca.

Slovenija Din 1.093.525.997 ali 14,08 % ali Din 1035,08 na prebivalca.

Vojvodina in Srem Din 1.998.874.128 ali 25,75 % ali Din 1.118,29 na vsakega prebivalca.

Samo v l. 1926. je bilo plačano v celi državi neposrednega davka Din 1.839.891.938, od tega zneska pa je plačal vsak pojedin prebivalec v Srbiji in Črni gori Din 98,97, Bosni in Hercegovini Din 111,30, Dalmaciji Din 93, Hrvatski in Slavoniji Din 178,26, Sloveniji Din 216,85, Vojvodini in Sremu Din 274,34.

Ako bi plačevala cela država enake davke, bi prišlo l. 1926. na vsakega prebivalca Din 153,10 neposrednega davka, vendar pa plačajo danes Srbijanci samo Din 98,97, ono pa, kar bi morali plačati več, plačajo prečanski kraji.

Ravno tako kakor z neposrednim davkom je tudi z mnogimi drugimi zadevami. Tako je na pr. l. 1926. dala Narodna Banka kreditov v Srbiji in Črni gori Din 665.068.900 ali 47,47 %, v Bosni in Hercegovini Din 126.510.500 ali 9,02 %, v Dalmaciji Din 28.790.000 ali 2,04 %, v Hrvatski in Slavoniji Din 307.253.500 ali 21,92 %, v Sloveniji Din 159.280.000 ali 11,36 %, in v Vojvodini s Sremom Din 114.776.250 ali 8,19 %.

Že te številke so jasen dokaz, da v naši državi ne velja enakost. Kakšne bi še le bile te številke, ako bi se dognalo in navedlo vse ono, kar je šlo nepravilnim potom med beograjske čaršijeve in vse one ljudi v naši prestolici, ki žive od samih intervencij in provizij pri vsakojakih državnih dobavah?

Tako zagrebški list. Mislimo, da se bode treba pri nas tudi politično vrniti k realnosti in gledati, da se nam najpreje olajša in uredi vsakdanje življenje, na kar se lahko obravnavajo zopet ideali.

Redukcija oddelkov za Hrvatsko in Slovenijo v notranjem ministrstvu.

Iz Beograda poroča danes ljubljansko »Jutro«, da hoče ministrski predsednik g. Velja Vukičević, ki upravlja sedaj tudi ministrstvo za notranje zadeve, ukiniti v tem ministrstvu oddelek za Hrvatsko in Slovenijo, češ, da bi bilo na ta način mogoče z odpustom nekaterih uradnikov nekaj prihraniti. Ta vest je po poročilu »Jutra« zelo ogorčila hrvatske in slovenske poslance, ker se boje, da bi nastopilo z odpravo tega oddelka še večje zavlačevanje aktov v notranjem ministrstvu. — Mi bi naštetli še dvoje posledic take ukinitve. Prvič bode treba delati vse vloge in prošnje v srbohrvatskem jeziku in sicer v cirilici. Že sedaj se dogaja v posameznih ministrstvih, da dado slovenske vloge v prestavo ali pa jih nalašč napačno rešijo. To seveda rešitve zavlačuje in povzroča nepotrebna pota in stroške. Druga polovica ukinjenja prečanskih oddelkov je pa še važnejša: gotovi kraji hočejo dobiti direktno in neomejen upliv na politično upravo in policijo v prečanskih krajih. Da to

niso mačje solze, kaže historija z aretiranim avtomobilom med volitvami.

Vsi poslanski mandati razun treh verificirani.

Včeraj v torek in nocoj (od torka do srede) po noči se je vršila v Narodni skupščini razprava o veljavnosti poslanskih mandatov. Tekom razprave so posamezni govorniki kakor Stjepan Radić, Nastas Petrović, Juraj Demetrović (SDS), Voja Lazić in socialistični poslanec iz mariborske oblasti Petejan silovito napadali vladu in ji očitali razna nasilja in nezakonitosti tekom volilnega boja. Petejan je v svojem govoru omenjal duševni teror, ki ga izvaja SLS z vero in cerkvijo nad volilci v Sloveniji. Poslanec je bil mnenja, da je ta teror hujši in nevarnejši od vladnega v Macedoniji. Po polnoči se je vršilo glasovanje o veljavnosti mandatov. Bilo jih je odobrenih 312, med njimi tudi mandata gg. dr. Kramerja in Ureka, o katerima so klerikalni listi zadnje dni veliko pisali. Odobren ni bil mandat — sina ministrskega predsednika in še dva radikalna mandata v Bosni. Kako sta bila pridobljena, je najboljši dokaz to, da so za razveljavljenje glasovali celo radikali.

Ali se bode cepil parlamentarni klub Demokratske zajednice?

Zagrebske »Novosti« podajajo o včerajšnji seji v Narodni skupščini in o trenutni politični situaciji pod 18. oktobrom sledečo sliko: Narodna skupščina je nudila danes zelo zanimive prizore. Radikali so nudili slike neke enotne celote. Istotako samostojni demokratje in radičevci, dočim je Demokratska zajednica (Davidovičevi demokrati in muslimani) javno pokazala svojo razdvojenost. Pri govorih Stjepana Radića in Jurja Demetrovića so si samostojni demokratje in radičevci pomagali s pritrjevanjem in medkljici. Ko so nastopali radikali in slovenski klerikalci, jim je pomagal je eden del demokratov, med tem ko je ostala takozvana Davidovičeva skupina popolnoma pasivna. Govori se, da hoče g. Davidovič v prihodnjih dneh razčistiti položaj v svoji stranki, ker se boji, da bi ga zapustili takozvani »prečani« (SDS in HSS), ako bi ostalo pri sedanjih labilnosti. Ker pa bode pristaše g. Marinkovića težko preobrnilo k politiki proti radikalom in klerikalcem, je pričakovati najbrže ponovno cepljenje demokratskega kluba. Cui prodest?

Koncertna matineja v Celju

V nedeljo, dne 16. t. m. ob 11. dopoldne je priredil Zagrebški trio in klavirski kvartet svoj prvi koncert v mali dvorani Celjskega doma. Trio in kvartet, ki ju je ustanovil ravnatelj celjske Glasbene Matice g. Sancin šele pred dobrim mesecem, očitujeta toliko umetniške sile in resnosti, da se jima sme prorokovati lepa bodočnost. Celjska matineja, prvi nastop tria in kvarteta, je bila dobro obiskana.

Gosp. ravnatelj Sancin (gosli) je igral dovršeno in z globokim umetniškim razumevanjem. Bil je v formi, v kakršni ga še nismo videli. Njegove gosli, instrument italijanske provenijence, so zvenele čisto in polno. Gosp. prof. Rudolf Matz je čelist, ki obvlada vse tehnične težkoče z brezhibnostjo virtuozja. Bilo je užitek poslušati njegovo prednašanje. Gosp. Dušan Sancin (viola) je odlični igralec, škoda le, da ni imel na razpolago boljšega instrumenta. Pianistinja gđ. prof. Elvira Marsičeva je igrala mojstersko, na način, kakor igrajo le veliki umetniki.

Na sporedu je bil Beethovenov IV. trio, Juanov Andante iz A-mol-tria in Mozartov klavirski kvartet v G-molu. Skladbe so našle v umetnikih izvrstne interpretacije.

Zagrebski trio in kvartet sta ob prvem javnem nastopu zadovoljila v odlični meri. Celje bi ju v doglednem času gotovo zopet z veseljem pozdravilo v svoji sredini.

Pozor hmeljarji! Prvovrstne gorinjske hmelovke dobite le, ako se obrnete na g. Franca Petača, Sp. Gorje pri Bledu, kjer dobite vse ostale informacije.

Mestno gledališče.

Repertoar:

Četrtek, dne 20. ob 20. uri: Mogočni prstan. Premijera.

Nedelja, dne 23. ob 1/2 16. uri: Mogočni prstan. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Prva repriza »Mogočnega prstana« bo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 1/2 16. uri popoldan pri znižanih cenah. Opozorjamo zlasti občinstvo iz okolice, da ne zamudi ugodne prilike in si pogleda to velezabavno igro s petjem, godbo in plesom. Zveza z vsemi vlaki. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Celjska kronika.

c Sestanek članov SDS se vrši danes, v sredo, kot običajno v klubovi sobi Celjskega doma ob pol 9. uri zvečer. Pridite!

c Krajevni odbor Udruženja Vojnih Invalidov Celje je praznoval danes žalni dan v spomin padlih in umrlih vojnih žrtev. Ob 8. uri se je brala v župni cerkvi sv. Daniela spominska maša. Tej maši so prisostvovali zastopniki oblasti in korporacij, vojni invalidi in mnogo občinstva.

c Prodajanje cvetlic, šopkov in vencev o Vseh svetih. Mestni magistrat razglašja: Glede upravičenosti kmetijskih in drugih slojev do prodaje cvetlic, šopkov in vencev o Vseh svetih kakor je to navada, se pripomni naslednje: Kdor pridela cvetlice in grmičje na lastnem vrtu brez specijelnih naprav za gojenje cvetlic (tople lehe in podobno), sme te cvetlice prodajati brez obrtnega lista na podlagi čl. V, točke a) uvodnega patenta k obrtnemu redu. Iz cvetlic bi smel za prodajo narediti tudi priproste šopke, t. j. cvetlice priprosto zvezati, da s tem ustreže kupcu cvetlic. Ne smela pa bi taka oseba izdelovati umetnih šopkov in vencev, ker spada to opravilo v delokrog rokodelskih vrtnarjev in bi se moralo tako prodajanje smatrati kot kršenje obrtnega reda in krivca kaznovati. (Ali ni tako naziranje nekoliko malenkostno? Op. ur.)

c Zakaj pa naenkrat ta odredba? Iz našega uredništva smo poslali danes v mestno klavnico po običajen tedenski klavnični izkaz. Marsikdo si rad pregleda, kaj in koliko koljeje celjski mesarji in gostilničarji. Iz tega izkaza se pred vsem vidi, kako meso kedo prodaja, kar je danes, ko je malo denarja, meso pa čez mero drago, za večino celjskega prebivalstva nemale važnosti. Sedaj pa se ti izkazi ustavijo. Najpreje smo mislili, da gre le za kako strankarsko nagajanje, pozneje pa smo se domislili, da je sedaj v mestnem svetu klavnični referent — g. Rebeuschegg. Upamo, da bode ta gospod Celjanom pojasnil, zakaj ne smejo vedeti, kdo kolje krave in kdo vole.

c Svinjak sredi mesta. Upraviteljstvo Invalidskega doma v Celju je zgradilo velik svinjak, v katerem redi lepo število svinj. Ako služi ta svinjereja samo za priboljšek invalidom, je vse hvale vredna. Hvalevredno pa ni to, da stoji svinjak skoraj pod okni sosednih hiš; v poletju so mislile stranke v teh hišah, da so na letovišču v kaki zanemarjeni vasi, ne pa da stanujejo v Celju, ki se postavlja s svojo čistočo in svojimi higijenskim napravami. Bog ve, ali vesta mestni stavbeni urad in mestni zdravstveni urad za to lepo svinjsko idilo? Stvar ima še drugo plat. Če je dovoljeno rediti svinje sredi mesta enemu, mora biti dovoljeno vsem, če tudi niso prezevsti volilci sedanjih gospodov na magistratu. Pričakujemo tozadevni razglas ali pa odpravo svinjaka v Invalidskem domu.

c Kako se zabrani sovražna špijonaža. Nek celjski šaljivec nam je pripovedoval sledečo zgodbo: »Ali veste, kako se pride v okoliščini sovražni špijonaži? Zgraditi morate vse važne objekte z visokimi, trdno sklopljenimi plankami. Če namreč napravite navaden plot s kolci, lahko vsak sovražnik vrši uspešno špijonažo, ker vidi skoz plot.« Bog ve, radi česa nam je ta šaljivec pripovedoval to zgodbo?

c Kmetijska nadaljevalna šola v Celju. Kmetijska nadaljevalna šola v Celju se otvori letos s 1. novembrom. Pouk se bo vršil ob nedeljah

od 1/2 9. — 1/2 12. ure dopoldne in ob četrtkih od 2. — 5. ure popoldne. Poleg prvega letnika se otvori tudi drugi letnik. Ta šola je namenjena fantom od 14. do 20. leta starosti iz celjske okoliške občine in bližnjih sosednih občin, ki so zaposleni pri poljedelstvu. Lanski gojenci prvega letnika vstopijo letos v drugi letnik in se naj zglasijo dne 6. novembra v novi okoliški šoli na Dolgem polju ob 1/2 9. uri dopoldne Novinci pa se lahko vpišejo istotam vsak dan od Vseh svetov dalje do nedelje 5. novembra v pisarni šolskega upravitelja. Pouk je brezplačen.

c Letna skupščina društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo se vrši v soboto dne 12. novembra v Celju. Na dnevnem redu so poleg običajnih točk tudi referati g. inž. Židanska o sedanjem stanju kmetijskega nadaljevalnega pouka in učiteljice gospod. Premrou o kmetijsko gospodinskih težavah. Ali bodo lahko šli poslušat teh referatov tudi taki interesi, ki niso člani društva, v vabilu ni omenjeno.

c Rekordni obisk Rogaške Slatine. Kakor je razvidno iz »Imenika gostov«, ki ga izdaja zdraviliško ravnateljstvo v Rogaški Slatini, je obiskalo letos do 1. septembra to zdravilišče 7.059 gostov. To je naravnost rekordna številka, katere Slatina še ni nikoli dosegla.

c Upokojeni železničarji, pozor! V svrhu podaljšanja legitimacij za leto 1928 naj oddajo vsi železničarji upokojenci, ki stanujejo v Celju in okolici svoje kakor tudi svojih rodbinskih članov legitimacije (rdeče) najkasneje do ponedeljka dne 24. oktobra pri postajni blagajni. Istočasno naj oddajo tudi zadnji odrezek poštnega čeka, s katerim so dobili nakazano pokojnino. Ob enem naj podajo rojstne podatke, (dan, mesec in leto) otrok, za katere imajo legitimacije.

Usmiljenim srcem. Dne 4. junija t. l. je pustila neka nepoznana 28 let stara ženska svojo tedaj 4 mesece staro deklico v mestnem parku pri neki ženski in se ni več vrnila. Drugi dan je dobila ženska, pri kateri je bil otrok puščen, anonimno pismo, v katerem piše, da je hotela sebe in otroka umoriti, ni pa tega storila, ker se ji je otrok smilil; vsled tega ga je rajši odložila in sama bo šla kam v službo. V pismu nadalje prosi, da bi kaka poštna stranka vzela otroka za svojega. Zasedovanje za nepoznano žensko je ostalo brez uspeha. Mestna občina celjska je prevzela otroka v začasno oskrbo in namerava istega kake pošteni stranki oddati. Deklica je sedaj stara 7 mesecev, je zdrava in čvrsta. Osebe, ki bi želele otroka vzeti za svojega, se naj pismeno ali ustmeno obrnejo na mestno občino celjsko (referent mestni uradnik Posnič).

c Večne tatvine koles. Na orožniški stanici Dolnje Kronovo je shranjeno kolo sumljivega izvora. Na prednjem delu ogrodja je med vilicami viden napis »Eska«, istotam je na levi strani vodoravnega droga, ki je pa prepleškan, številka 96.221. Pneumatika je nova, zobčasta z napisom »Dunlop, Lord Made in England«. Kolo je na ogled na gori imenovani stanici. — Dne 12. oktobra 1927 je bilo ukradeno iz veže gostilne Plevčak v Gaberju kolo Josipa Vetrnika iz Lokrovca št. 1. To kolo je ukradel Jožef Ferjan iz Mojstrane in se je odpeljal z njim proti Ljubljani. Zasačen je bil v Motniku, ko je prodajal kolo za 200. Din. Isti uzmovič je ukradel tudi dežni plašč slugi rudarske šole v Celju Ivanu Šeglu. Vsega so bile izvršene 17. in 18. oktobra v Celju in okolici 3 aretacije (2 radi vlačganja in 1 radi potepuštva), nadalje je bilo prijavljenih več slučajev tatvine in razgrajanja ter jeden slučaj poneverbe.

c Smrtna kosa. V javni bolnici sta umrli 18. t. m.: 83 letna Bukošek Marija iz Št. Jurja ob juž. žel. in 58 letna Žumer Marija iz celjske okolice. N. v. m. p.!

Kino.

Mestni kino. Sreda 19. in četrtek 20. oktobra: »Carjev sel Mihajlo Strogov.« Il del (6 dejanj). Ogromen rusko-francoski film po romanu Julesa Vernea. V glavnih vlogah svetovna ruska umetnika Ivan Mežuhin in Natalija Ko-

vanjko. Režija: V. Turžanski. Produkcija Pathè-film, Pariz. Drugi del je tudi deloma koloriran, po vsebini pa še prekaša prvega. »Mihajlo Strogov« spada med največje in najlepše filme na svetu. — Petek 21., sobota 22. in nedelja 23. oktobra: »Cirkus Pat in Patachon.« Brillantna veseloigra v 6 dejanjih. V glavnih vlogah Pat in Patachon. »Cirkus« je priznana najboljša komedija sezone.

Dopisi.

d Iz Laškega. Društveno življenje se pri nas lepo razvija. Sportni klub »Laško« je priredil poleg našega »Sokola« par lepih prireditvev, katere so vredne, da jih omenimo.

Takoj po ustanovitvi je organiziral celodnevno prireditev pod naslovom »Sportni dan«. Dopoldne je bila na sporedu prodaja spominskih trakov in cvetlic, katera se je zelo lepo obnesla. Ob 11. uri se je vršil skozi mesto štafetni tek 4 × 100 m. Pri tem teku se je opazilo, da ima S. K. »Laško« par moči, ki precej obetajo, če bodo redno trenirale.

Popoldne sta se vršili dve tekmi in sicer je nastopilo I. moštvo in pa hazenska družina. Kar je najbolj razveseljivo, je dejstvo, da vlada tako med moštvom kakor tudi med hazeno največja družabnost in disciplina.

V nedeljo 16. t. m. je gostovala naša Hazena v Trbovljah, kjer je zmagala proti Trbovljčankam s 3:0. Pri igri se je opazilo, da goji naša hazena lepo kombinacijsko igro, kar jim je tudi prineslo zmago. Gole so zabile gđ. Mici Kačičeva, Pepca Oračeva in Mici Jazbinškova. V splošnem so bile zelo dobro razpoložene. Igrale so zelo fair, tako, da je občinstvo ponovnokrat aplavdiralo.

Sportni klub »Laško«, le po tej poti naprej in uspehi so zasigurani.

Gospodarstvo.

g Dobave. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe glede dobave raznih borovih dreves in hrastovih pragov. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 28. oktobra t. l. ponudbe glede dobave jermenov »Roulo« in vez za jermene ter glede dobave portlandcimenta. — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 10. novembra t. l. ponudbe glede dobave vijakov z maticami, podzemskih hidrantov s cestnimi omaricami ter zidne opeke. — Intendantsko slagalništvo v Tivtu sprejema do konca novembra t. l. ponudbe za dobavo naprav za delavnico za izdelovanje mornarskih čevljev (pogon s transmisijo z enim motorjem, kapaciteta delavnice 200 parov čevljev dnevno). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. oktobra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave mesa za ljubljansko garnizijo; 5. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; dne 9. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih peres za lokomotive in vagoni; dne 10. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave računskega stroja; dne 12. nov. t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave lesenih samokolnic, skobelnikov, lestev in rezilnih stolov ter pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede oddaje nasekavanja pil in rašpljev; dne 14. nov. t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu

Dol

obvezo in spre-gledajte vendar enkrat, da imate Vi velik dobiček, ako kupite za letošnjo jesen in zimo sukno, ševjot ali kam-garn za moške obleke in sukne, razno volneno blago in velur za damske obleke in plašče, platno, cezir, tiskanino, barhent, flanel ter vse drugo manufakturno blago edino v veletrgovini R. Siermecki, Celje kjer je velikanska nova zaloga in čudovito nizke cene. Primerno letnemu nakupu se da nagrada.

glede dobave laka, terpentina, mila in čistilne pomade. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Književnost.

k Ferdo Seidl. **Moderna izobrazba.** Slika o potih in ciljih napredka. Tiskovna zadruga v Ljubljani 1927. Zbirka Pota in cilji XIX. zv. Str. 80. Broš. Din 16.—, mehko vezan Din 20.—. Že dolgo smo pogrešali v slovenščini knjigo, ki bi kratko, pregledno in jasno razložila, na čem sloni moderni svetovni nazor in kakšna bodi naša izobrazba, če hočemo veljati za napredne ljudi. V naših razmerah, ki so polno

konfliktov med nazadnjaškim in naprednim svetovnim nazorom, je tak spis še posebno nujen in važen. Tiskovna zadruga v Ljubljani je pravkar izdala kot 19. zvezek svoje zbirke »Pota in cilji« razpravo Ferdo Seidla »Moderna izobrazba«. Poljudno in lepo sestavljena razprava ustreza v polni meri uvodoma omenjeni potrebi. Naš odlični prirodopisec, ki je že ponovno pokazal, kako mojstrski ume popularizirati prirodne vede in zagovarjati na njih sloneči znanstveni svetovni nazor, je dal z »Moderno izobrazbo« slovenskemu izobražencu pravi vademecum. To, kar najdeš drugod v debelih knjigah, je podano v Seidlovem spisu na 72 straneh, vendar pa je v njem vse, kar bi moral vedeti sleherni naprednjak, hkrati pa tudi vzpodbuja

k proučevanju večjih spisov. Pisec vidi v izobrazbi osnovni in poglavitni problem človeške družbe. Vedno večji napredek — to je smoter vsega družabnega in kulturnega razvoja. Po dolgem tavanju in iskanju resnice o svetu in življenju je človeški um odkril v prirodnoznanstvu najzanesljivejši vir spoznanja. Pisec seznanja čitatelja z razvojem znanstvenega svetovnega nazora, ki je dosegel višek v dognanju, da sta snov in sila enotna in da je vsa priroda z človekom vred podrejena vseobčemu razvoju. S tega vidika presoja tudi izobrazbo, ki naj vzgaja um, unetniška čudstva in socialnost. Boj zoper kulturno nazadnjaštvo postaja radostna potreba, napredek človeštva pa najtrdnjša vera. Spis Ferdo Seidla »Moderna izobrazba«

bo s pridom čitala tudi naša mladina. Dobro bo rabil vsakemu naprednemu javnemu delavcu, zlasti učiteljem in drugim izobražencem, ki imajo konflikte z nazadnjaštvom na kmetih. Kakor vsi zvezki Pota in cilji je tudi ta opremljena lično in okusno. Cena je pa jako nizka.

Razgled po svetu.

r Smrt v areni. Arnold Olivien, 25 letni boksar iz Milana, se je povodom javnega nastopa zgrudil na tla in obležal nezavesten. V bolnici, kamor so ga prepeljali iz arene, je poškodb podlegel. Uvedena je preiskava, ki bo ugotovila vzrok nenadne smrti.

haloški mošt

se toči liter po Din 12.—
v Nar. domu v Celju.

Čevljarskega pomočnika in vajenca

sprejme čevljarna ŠTEFAN STRAŠEK, Celje, Kovaška ulica.

Lepa enodružinska hiša

varna pred vodo, 3 sobe, kuhinja itd., velik vrt, 20 minut od mesta, blizu glavne ceste, se proda. Naslov da Franjo Jager, Celje, Dolgo polje 1.

POZOR!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da imam v Celju, Slomškov trg 1 (tik farne cerkve) **tovarniško zalogo vseh vrst pletenin** kakor: nogavice, rokavice, pleteno perilo, puloverje itd. po najnižjih konkurenčnih cenah. Za prvovrstno blago se jamči. Se priporoča **Zenka Hribar**. 13-43

zabuhovski, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavlja in dostavlja na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Popravila pisalnih strojev

hitro, eksaktno in poceni izvršuje specialni mehanik z dolgoletno prakso in koncesijo v Celju. — **Prvovrstna dokazila na razpolago.** — **Pisalni stroji novi in rabljeni v zalogi.**

JOSIP PUKL, Celje
KRALJA PETRA CESTA 4

Glasovir

dobro ohranjen, se proda. Celje, Gosposka ul. 8.

Žaganje drv

z motorjem oskrbuje po dnevni ceni
Simon Narat.

Naročila sprejme trafikar Fraile v Prešernovi ulici (hiša trgovca Jellenza)

2 Din 200.000

bi pristopil komercialno naobrazhen strokovnjak v lesu h kaki žagi v Sloveniji. Ponudbe na Jugoslovensko Rudolf Mosse, d. d., Zagreb, Zrinjevac 20 pod »Din 200.000«.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omeje. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po 6%

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge nad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravdnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

Elektrotehnično podjetje Karol Florjančič v Celju, Cankarjeva cesta št. 2

(poleg davčnega urada).
Inštalacija električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncov, radio-aparatom. Popravljanje elektromotorjev in vsakovrstnih električnih aparatov.
V zalogi: lestenci, svetilke, likalniki, motorji, števeci, žarnice, potrebščine za radio itd. in ves elektromaterijal.

Točna postrežba! Cene nizke! Proračuni brezplačno!

Vesten krojač

gre šivat na dom novo in staro obleko po zmerni ceni. Naslov v upravi lista.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob in vsemi pritlikl-nami ter uporabo kopalnice, takoj za oddati. Istotam se odda lepa **meblirana soba.**

Vila Selišek, Celje, Kersnikova ulica.

Išče se spretna

čevljarska šteparica

za gornje dele. Naslov v upravi lista.

Orehove klade.

Kupimo vsako količino prvovrstnih orehovih klad. Ponudbe do petka. Hotel Europa, Celje.

Sprejme se

pisarniški praktikant

star 15 do 16 let, ki je z dobrimi spričevali dovršil meščansko šolo ter obvlada slovenski, nemški in po možnosti tudi hrvatski jezik. Naslov v upravi lista.

Kupim sveže sekane

borove brzojavne droge

od 7 do 12 m dolge in od 14 do 19 cm na vrhu debele, na vseh postajah mariborske oblasti. Rok dobave do konca januarja 1928. Pošljite vaše ponudbe pod šifro »Drogi« na upravo lista. 1-4

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnici). Revi-zija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo
in naprava strelovedov.
Pokrivanje streh in
zvonikov.

Vodovodne
inštalacije, naprava moderno-
higijeničnih kopalnih sob,
klosetov in zdravstv. naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Gramofoni in plošče

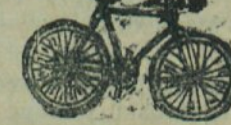
iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice« in »Columbia« katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokkih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

EN GROS — EN DETAIL

Elektrotehnično in mehanično podjetje

Drago Gams

CELJE - GABERJE ŠTEV. 91

Največja zaloga koles, šivalnih strojev ter posameznih delov. — Popravlja vse v mehanično stroko spadajoče predmete, n. pr. kolesa, motorje, avtomobile, šivalne, pisalne in vse ostale stroje. — Prodaja elektrotehnične in mehanične predmete, n. pr. elektro-motorje, žarnice, kolesa, motorje, šivalne stroje, otroške vozičke, gumije vseh vrst kakor posamezne dele mehaničnih predmetov po najnižji ceni. Proračuni in prospekti brezplačno, istotako strokovni nasveti.

Samoprodaja »STYRIA DÜRKOPP« koles, Graz, od 1400 Din naprej 8 vsi s torpedo prostotekom. — Šivalni stroji od Din 1500 naprej. 10